

REVISIONSKONTORET

Gästrike Vatten AB

Grundläggande granskning 2022

Grundläggande granskning 2022

Gästrike Vatten AB

Helene Svensson, yrkesrevisor
Gunilla Beckman Ljung, revisionschef kvalitetssäkrare

Gävle kommun 2023-03-16

Dnr.22REK8

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Gästrike Vatten AB	5
Bakgrund	5
Metod	5
Revisionskriterier	6
Bedömningsskala	6
Allmänt om bolaget	6
Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen	6
Lagstiftning	7
Tillsynsmyndigheter	7
Målstyrning och måluppfyllelse	7
Yrkesrevisorernas bedömning	10
Ekonomistyrning	11
Gästrike Vatten AB-koncernen	11
Gävle Vatten AB	12
Yrkesrevisorernas bedömning	12
Intern kontroll och riskanalys	12
Bolagets riskhantering och riskanalys	13
Bolagets internkontrollplan	13
Yrkesrevisorernas bedömning	13
Uppföljning av tidigare granskningar	14
Övrigt	14

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer. Koncernen omfattas även av redovisningsrevision som den auktoriserade revisorn granskar och som resulterar i en egen revisionsberättelse. Den auktoriserade revisorn delar även ansvaret för granskningen av den interna kontrollen med lekmannarevisorerna.

Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets målstyrning som ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att bolaget har fyra mål med tillhörande indikatorer. Av bolagets fyra strategiska mål bedöms att förflyttning mot målen har skett i två fall, *Stort förtroende för våra VA-tjänster* samt *Långsiktig VA-försörjning*. För övriga mål bedöms förflyttning mot målet ha skett men inte enligt plan.

Protokollsgranskning visar att styrelsen under året kontinuerligt har mottagit information om aktiviteter och uppföljning av verksamheten. Delårsrapporter har behandlats under sammanträden i juni och oktober.

Vår bedömning är att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande måluppfyllelse 2022 har varit tillräcklig.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Vi bedömer att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi under 2022 varit tillräcklig och att ägardirektivet uppfylls.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som tillräcklig. Bedömningen baseras på att internkontrollplan är upprättad i enlighet med riktlinjer samt har underställts styrelsen för beslut 2021-12-09. En riskanalys är även framtagen och den ligger till grund för interkontrollplanen som beslutats av styrelsen.

Aktiebolagslagen är tydliga med att den interna kontrollen är styrelsens ansvar. Vi ser positivt på att det i internkontrollplanen tydligt framgår att den ska stödja både ledning och styrelse i arbete med att säkerställa att arbetssätt och rutiner följs och att risker minimeras. Vidare bedömer vi det som positivt att riskerna har kopplats till bolagets strategiska mål. Vår bedömning är att internkontrollplanen i stort täcker in relevanta risker.

Granskningen av protokoll visar på att styrelsen har fått återrapportering om arbetet med den interna kontrollen under sammanträdena i juni och oktober månad.

Grundläggande granskning av Gästrike Vatten AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekman-
narevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till
kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkun-
niga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

De metoder som kommer att användas i granskningsarbetet är följande:

- Dokumentanalys
- Intervjuer/mailkontakter
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisioner där lekman-
narevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekman-
narevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med
dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av
den interna kontrollen. Lekman-
narevisorerna och de auktoriserade re-
visorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedöm-
ningarna kan skilja sig åt.

Lekman-
narevisorerna är ansvariga för att granska räkenskaperna i kom-
munen. Här granskas bolagen i form av den sammanställda redovis-
ningen för kommunkoncernen, som ligger utanför de auktoriserade re-
visorernas ansvar. Det sker i en översiktlig granskning av delårsrapport 2
samt vid granskning av årsredovisningen, vilket resulterar i separata rap-
porter.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Företagspolicy
- Bolagsordning
- Ägardirektiv
- Kommunplan med årsbudget 2022
- Kommunstyrelsens anvisningar

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning Inte helt tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
Inte ändamålsenlig målstyrning Inte tillfredsställande ekonomistyrning Inte tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Allmänt om bolaget

Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen

I denna rapport behandlas Gästrike Vatten AB, benämns även bolaget, samt dotterbolagen, Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB samt Östhammar Vatten AB.

Bolagets ändamål är, enligt bolagsordningen, att tillsammans med sina dotterbolag svara för ägarkommunernas allmänna vattenförsörjning och avloppshantering. Det ska ske på affärsmässiga principer och innefattar ett långsiktigt ansvar för drift underhåll och genomförande av investeringar i dotterbolagens allmänna VA-anläggningar för en hållbar samhällsutveckling.

Gästrike Vatten AB ska för Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner

- Bedriva verksamhet som följer av huvudmannaskapet enligt lagen om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) innefattande produktion och distribution av dricksvatten samt avledande och omhändertagande av avloppsvatten samt administration för detta.
- Äga och förvalta aktier i dotterbolag vilka är ägare till ingående kommuners VA-anläggningar.
- Utgöra en kvalificerad resurs inom respektive ägarkommuns samhällsplaneringsprocess som direkt eller indirekt berör den kommunala VA-försörjningen samt tillhandhålla kompetens inom dessa områden.

Enligt information på dialogmötet har det i ägardialoger främst lyfts övergripande frågeställningar som påverkar koncernen långsiktigt. Dialog om kommande års exploateringsplaner etcetera, lyfts i samverkan på tjänstemannanivå. Beslut rörande nya etableringar av företag kommer ibland snabbt från respektive kommun och bolaget involveras sent i processen med markanvisningar/exploateringsavtal i samband med detta. Det konstateras att det är en utmaning att komma in i ett tidigt skede i processen.

Bolagsordningen är antagen av Kommunfullmäktige i Gävle den 2020-03-30. Senast reviderat ägardirektiv antogs av Kommunfullmäktige i Gävle den 2016-06-20 Övriga kommunfullmäktige har tagit beslut om bolagsordning och ägardirektiv i anslutning till dessa datum.

Lagstiftning

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Lag om allmänna vattentjänster

Säkerhetsskyddslagen

Tillsynsmyndigheter

Kommunerna har tillsyn av livsmedel och vatten

Länsstyrelsen

Målstyrning och måluppfyllelse

Bolaget har beslutat om fyra strategiska mål för år 2022:

- Stort förtroende för våra VA-tjänster
- Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare
- Långsiktig VA-försörjning
- Ekonomi i balans

Till varje mål finns indikatorer och fastställda fokusområden. Fokusområdena utgör grunden för vilka aktiviteter som ska prioriteras. Indikatorer utgör tillsammans med genomförandet av aktiviteterna ett stöd för att bedöma om bolaget förflyttar sig i riktning mot målen.

Vid dialogmötet för föregående års granskning, framfördes att skyfallet och översvämningarna i augusti 2021 ledde till stor påverkan för verksamheten, främst berördes Gävle, Ockelbo och Hofors kommuner. Ansvaret för dagvatten är delat mellan kommunen, bolaget och den enskilde fastighetsägaren vilket gör att utredningar av betalningsansvar kommer att ta tid. Bolaget har fortfarande efterarbeten relaterade till skyfallet.

Bolagets bedömning av måluppfyllelse

Övergripande strategiska mål	Måluppfyllelse 2021	Måluppfyllelse 2022
Stort förtroende för våra VA-tjänster		
Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare		
Långsiktigt hållbar VA-försörjning		
Ekonomi i balans		

 Stort förtroende för våra VA-tjänster

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Hälsomässigt säkert vatten	Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten	100 %	>99 %

Förflyttning mot målet har skett.

Bolaget bedömer att de har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Tillgängligheten bedöms vara hög och informationen tydlig.

Under året har bolaget genomfört ett flertal aktiviteter, bland annat har en mer digital hantering av vattenanvändning införts. I samband med detta förbereds även för en mer digital kundservice. Kartläggning och insatser har påbörjats i alla kommuner för att möta de nya kraven vad det gäller PFAS-ämnen i dricksvatten, kraven träder i kraft 2026.

Indikatorn för målet uppfylls och målvärdet beskriver andelen vattenprover som är tjänliga enligt fastställt kontrollprogram.

◆ *Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare*

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Ökat engagemangindex	Gästrike Vatten AB	Start mätning 	Ökning
Ökat ledarindex	Gästrike Vatten AB	Start mätning 	Ökning

Förflyttning mot målet har skett men inte enligt plan.

Aktiviteter inom fokusområdena Ledarutveckling, Medarbetarskapsutveckling och Organisationsutveckling var prioriterade under året för att förflytta bolaget mot det övergripande målet. Flera aktiviteter har genomförts av bolaget, t.ex. utbildning i Bättre Arbetsmiljö för både chefer, skyddsombud samt övriga medarbetare med ledar- och arbetsmiljöansvar. Bolaget har även genomfört två medarbetardagar.

Arbetsbelastningen för medarbetarna har varit fortsatt hög under året. Bolaget har genomfört rekryteringar enligt plan för att stärka organisationen och man har nu tillsatt de flesta chefsjänsterna.

Indikatorerna ska öka under året fram till nästa mätning, detta som en effekt av de olika aktiviteter som bolaget genomför. Medarbetarenkäten har ersatts av en pulsmätning.

● *Långsiktig VA-försörjning*

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
God tillståndshantering	Gävle Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten,	Uppnås 	100
God tillståndshantering	Hofors Vatten, Östhammar Vatten	Avvikelse 	100
Ledningsnätförnysetakt enligt strategi	Gävle Vatten Hofors Vatten Ockelbo Vatten Älvkarleby Vatten	Uppnås 	<25 %

Förflyttning mot målet har skett.

Aktiviteter inom fokusområdena God status på ledningsnätet, Möta anslutningsbehov, Skapa robust vattenförsörjning och Stärkt säkerhetskvalitet var prioriterade under 2022. Detta för att förflytta bolaget mot det övergripande målet. Flera av de planerade aktiviteterna slutfördes inte under 2021 utan flyttades till 2022 till förmån för åtgärder och efterarbete med anledning av skyfallet samt möjliggörandet av anslutningar och exploateringar. Bolaget har kraftsamlat kring det omfattande arbete som det har inneburit att utreda skadeståndsärenden som är kopplade till skyfallet 2021. Flera aktiviteter har genomförts kopplade till leveranssäkerhet, kvalitet och kapacitet. Omfattande mätningar och kartläggning av spill- och dagvattennätet har gjorts. En förstudie för rening av avloppsvatten från mikroföroreningar inklusive läkemedelsrester har genomförts.

Anslutningsärendena har minskat från de tidigare höga nivåerna. Bolaget har även genomfört aktiviteter för att stärka säkerheten för verksamheten, bland annat har säkerhetsintervjuer genomförts.

Indikatorernas utfall visar fortsatt mindre avvikelse för Hofors Vatten AB samt en större avvikelse för Östhammar Vatten AB vad det gäller God tillståndshantering. Indikatoren beskriver andelen miljödömande för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärde. Indikatoren som visar på förnyelsetakt når målvärdet, detta gäller alla dotterbolag.

◆ Ekonomi i balans

Indikator	Bolag	Utfall	Målvärde
Resultat i balans	Hofors Vatten	Uppnås	+
	Ockelbo Vatten		
	Älvkarleby Vatten		
	Östhammar Vatten		
Resultat i balans	Gävle Vatten	Uppnås ej	-

Förflyttning mot målet har skett men inte fullt ut enligt plan i alla bolag.

Målet innebär att det ska vara rätt nivå på brukningsavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv. Aktiviteter inom fokusområdena Ökad transparens i budgetarbetet, Förenklad uppföljning och Effektiv verksamhet, var prioriterade under 2022. Detta för att förflytta bolaget mot det övergripande målet. Utbildningsinsatser inom budget- och prognosarbete har genomförts under 2022. Stödet för analyser inför beslut har utvecklats under 2022. Även periodisering av intäktsbudgeten har förfinats under 2022. Detta för att minska avvikelser.

Utfallet för helåret visar att målvärdet uppnås för fyra av fem bolag. Gävle Vatten uppnår inte målvärdet, avvikelsen beror främst på ökade kostnader i förhållande till budget. För Ockelbo Vatten gjordes bedömningen vid delår 2 att målvärdet inte skulle uppnås. Dock hade bolaget något högre intäkter vilket resulterar i att målvärdet för Ockelbo Vatten nås på helårsbasis.

Yrkesrevisorernas bedömning

Av bolagets fyra strategiska mål bedöms att förflyttning mot målen har skett i två fall, *Stort förtroende för våra VA-tjänster* samt *Långsiktig VA-försörjning*. För övriga mål bedöms förflyttning mot målet ha skett men inte enligt plan.

Protokollsgranskning visar att styrelsen under året kontinuerligt har mottagit information om aktiviteter och uppföljning av verksamheten. Delårsrapporter har behandlats under sammanträden i juni och oktober.

Vår bedömning är att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande måluppfyllelse 2022 har varit tillräcklig och att bolaget uppfyller ägardirektivet.

Ekonomistyrning

Resultaträkning (mnkr) Gästrike Vatten AB	Redovisat december 2022	Årsbudget 2022	Årsprognos T2 2022	Avvikelse utfall mot årsprognos 2022
Intäkter från dotterbolag	125,3	115,6	120,3	9,7
Övriga intäkter	0,5	0	0,5	0,5
Verksamhetskostnader	-35,7	-26,2	-31,6	-9,4
Personalkostnader	-87,2	-86,2	-86,2	-1,0
Avskrivningar	-2,6	-3,0	-2,8	0,4
Rörelseresultat före fin.	0,3	0,1	0,1	0,2
Finansiella intäkter	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-0,1	-0,1	-0,1	0
Resultat efter finansiella poster	0,2	0	0	0,2
Bokslutsdispositioner	0	0	0	0
Resultat före skatt	0,2	0	0	0,2
Skatt	-0,2	0	0	-0,2
Periodens resultat	0	0	0	0

Investeringar (mnkr)	Redovisat 2021	Årsbudget 2021	Årsprognos T2 2021	Avvikelse utfall mot årsprognos 2021
Investeringar	1,4	1,0	1,6	0,4
Totalt investeringar	1,4	1,0	1,6	0,4

Gästrike Vatten AB-koncernen

Årets utfall för Gästrike Vatten AB, vad det gäller totala kostnader är cirka 10 mnkr över budget och 5 mnkr över den prognos som lämnades vid delårsrapport 2. Avvikelsen beror till stor del på verksamhetskostnader på cirka 9 mnkr, där den stora delen kan härröras till IT-kostnader. En stor del nyrekryterad personal har även inneburit högre kostnader för förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial. Detta har även inneburit att personalkostnaderna har ett utfall på cirka 1 mnkr mer än budget.

Under budgetarbetet för 2023 har det påvisats att budgeten för 2022 i vissa avseenden varit för lågt beräknad. Under 2022 stod införandet av ett nytt kartsystem i verksamheten för den största investeringen.

I Gästrike Vatten-koncernen är det dotterbolagen som bär alla kostnader och dessa täcks av intäkterna från VA-taxan i respektive kommun. Den löpande driften hanteras av Gästrike Vatten AB. Alla kostnader fördelas sedan ut till dotterbolagen. Kostnader som är direkt hänförliga till en kommun fördelas dit. Gemensamma kostnader fördelas via en fördelningsnyckel.

Gävle Vatten AB

Gävle Vatten gjorde under 2021 en avsättning för skadestånd på 250 mnkr till följd av skyfallet som inträffade i augusti. Gävle kommun gav då ett driftsbidrag på 250 mnkr för att täcka kostnaden, vilket innebar att det inte blev någon resultatpåverkan för 2021.

Avsättningen i balansräkningen kommer att upplösas i takt med att skadestånd utbetalas. I Gävle kommuns beslut framgår att medel som inte utnyttjas ska återbetalas. Uppföljning ska göras under fem år.

Under 2022 har inte driftsbidraget utnyttjats, vilket innebär att inget skadestånd har betalats ut. För år 2022 är resultatet 13,4 mnkr.

Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB, Älvkarleby Vatten AB och Östhammar Vatten AB

Resultat efter skatt är för Hofors Vatten AB -1,2 mnkr, för Ockelbo Vatten AB -0,6 mnkr, för Älvkarleby Vatten AB 1,4 mnkr och för Östhammar Vatten AB 0,3 mnkr. Under år 2022 är det ingen av dessa dotterbolag som har begärt aktieägartillskott.

Yrkesrevisorernas bedömning

Vi bedömer att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande ekonomi under 2022 varit tillräcklig och att ägardirektivet uppfylls.

Intern kontroll och riskanalys

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 8 kap. 4 § aktieförvaltningslagen på styrelsen. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska enligt 8 kap. 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets riskhantering och riskanalys

I skriftliga svar från bolaget har redogjorts för bolagets riskhantering och beredskap vid händelser som till exempel översvämningen i augusti 2021 och liknande händelser. Det framkommer i riskanalysen att bolaget har ett antal rutiner och handledningar som styr verksamheten vid denna typ av händelse. Bolaget har även i sin riskanalys risker kopplade till olika riskområden, detta framgår av bolagets internkontrollplan.

Bolagets internkontrollplan

En internkontrollplan avseende 2022 finns framtagen för Gästrike Vatten AB som även inkluderar även dotterbolagen. Av protokoll framgår att planen antogs av styrelsen 2021-12-09.

Internkontrollplanen innehåller fyra risker inom riskområdena ekonomi, personal, lagefterlevnad samt arbetsmiljö.

Risker:

- Risk i tillämpningen av likabehandlingsprincipen
- Fel lön betalas ut
- Bristande säkerhet i informationshantering
- Risk att arbetsmiljöuppgifter inte är delegerade

Riskerna är kopplade till bolagets strategiska mål. Riskvärdering, kontrollmoment, ansvarig och periodicitet framgår av planen.

Enligt protokoll från 2023-02-23 framgår att bolaget har beslutat att godkänna internkontrollrapporten för 2022.

Yrkesrevisorernas bedömning

Aktiebolagslagen är tydliga med att den interna kontrollen är styrelsen ansvar. I skriftliga svar från bolaget har redogjorts för bolagets riskhantering och beredskap vid händelser som till exempel översvämningen i augusti 2021 och liknande händelser. Det framkommer i riskanalysen att bolaget har ett antal rutiner och handledningar som styr verksamheten vid denna typ av händelse. Bolaget har även i sin riskanalys risker kopplade till olika riskområden, detta framgår av bolagets internkontrollplan

Vi ser positivt på att det i internkontrollplanen tydligt framgår att den ska stödja både ledning och styrelse i arbete med att säkerställa att arbetsätt och rutiner följs och att risker minimeras. Vidare bedömer vi det som positivt att riskerna har kopplats till bolagets strategiska mål. Vår bedömning är att internkontrollplanen i stort täcker in relevanta risker.

Granskningen av protokoll visar på att styrelsen har fått återrapportering om arbetet med den interna kontrollen under sammanträdena i juni och oktober månad.

Vi bedömer att styrelsens ledning, styrning och uppföljning gällande riskhantering och riskanalys under 2022 varit tillräcklig.

Uppföljning av tidigare granskningar

I tidigare granskningar har rekommendationer framförts till bolaget. I årets grundläggande granskning har vi gjort en uppföljning av vidtagna åtgärder.

KPMG genomförde en fördjupad granskning av Gästrike Vatten ABs hantering av PFAS i dricksvatten. Frågan om PFAS aktualiserades i samband med dialogmötet mellan revisorerna och bolaget under 2020. Granskningen visade att Gävle är den kommun som har störst förekomst av PFAS, men att det understiger nuvarande gränsvärden. Övriga kommuner har ingen eller liten förekomst av PFAS i sina vattentäkter. Sammanfattningsvis bedöms det, utifrån granskningen, att Gästrike Vatten AB har ett riskbaserat och behovsanpassat arbete kring PFAS.

I svaren från dialogmötet med bolaget framkommer att arbetet kring PFAS-ämnen fortskrider. Bolaget har fortsatt att källspåra i områden där nivåerna är högre. Det framkommer även att det finns en övergripande kommunikationsplan vad det gäller hur information kring PFAS ska kommuniceras. På frågan kring "Implementering av rutiner för utökad provtagning av PFAS-ämnen" finns inget tydligt svar.

Övrigt

Bolagets sammanfattning av viktigaste händelserna under året:

- Fortsatt utveckling av den nya organisationen tillsammans med utveckling av arbetssätt och uppdrag inom verksamheten. Genom att vi blivit fler medarbetare hyr vi tillfälliga lokaler samt arbetar för att utveckla befintliga lokaler så att alla får plats och får en bra arbetsmiljö.
- Kriget i Ukraina har påverkat verksamheten genom ett allmänt försämrat säkerhetsläge och sämre ekonomiska förutsättningarna genom ökat ränteläge och inflation samt ökade elpriser. Den nationella råvaru- och komponentbristen från tidigare år ligger kvar vilket skapat långa leveranstider (upp till ett år) och ökade kostnader.
- Det nya säkerhetsläget påverkar dessutom tillgången på fällningskemikalier som nyttjas i reningsverk och många vattenverk i Sverige. Fortsatt kontinuitetsplanering har skett med fokus på brist på kemikalier. Vi deltar i Länsstyrelsernas samordningsarbete.
- Ägardialog har genomförts under hösten. Förutom information om nuläge och påverkan från omvärldsfaktorer beslutades om ökad samverkan under 2023 genom framtagande av Vattentjänstplaner samt utredning av dagvatten- och skyfallshantering.
- Revisorernas utvärdering av bolagets kontrollmiljö visar ett gott resultat.
- Yttrande har lämnats på lekmannarevisorernas granskning av Gästrike Vatten koncernens och ägarkommunernas arbete

rörande PFAS. I stort stödjer vi lekmannarevisorernas rekommendationer för fortsatt arbete.

- Vattenläget har löpande följts och information gått ut externt anpassat efter läget. Åtgärder som vidtagits har gett en bättre situation än föregående år.
- Fortsatt deltagande i forskarskolan Future Proof Cities för en hållbar stadsutveckling. Ny företagsdoktorand har rekryterats under senhösten.
- Fortsatt implementering av nytt GIS-system (kartor) har skett under året.
- Deltagit på Livsmedelsverkets Nödvattenövningar i Uppsala respektive Gävleborgs län för ökad samverkan med några av våra kommuner och andra aktörer.
- Tagit fram en Risk- och sårbarhetsanalys, RSA, utifrån lag om extraordinära händelser som underlag för uppdatering av våra kommuners RSAer samt underlag för verksamhetens utveckling.
- Utredning av förutsättningar och möjligheter för en förändrad hantering av slam från våra reningsverk har fortsatt. Hantering upp till 10 år är att tillämpa etablerad teknik i form av anläggningsjord samt samförbränning. Det för att ge oss tid att låta teknikutvecklingen komma längre så att det finns fler lösningar och aktörer för slamförädling på längre sikt. I det långsiktiga arbetet kommer annat kommunalt slam att inkluderas.
- Utredning om möjlighet att ta emot externslam i närtid genom att bygga mottagning på befintligt reningsverk tillsammans med Gästrike Återvinnare har avslutats då det inte var möjligt att hantera utifrån gällande tillstånd. Samarbetet med Avfall inom Östhammars kommun fortlöper för att hitta bra lösningar. Inom ramen för långsiktig inriktning av hantering av slam fortsätter arbetet.
- Under året har yttrande lämnats på flera övergripande remisser till exempel på Livsmedelsverket förslag till nya dricksvattenföreskrifter och Gävleborgs regionala vattenförsörjningsplan. Arbeta har även skett för att anpassa arbetssätt och rutiner till nya krav, bland annat förändringar i LAV (Lagen om allmänna vattentjänster), nytt dricksvattendirektiv, nya dricksvattenföreskrifter och nya avloppsvattenföreskrifter. Vi ser att förslagen från EU och nationellt inom vattenområdet omfattar flera viktiga frågor och får en stor påverkan på vår verksamhet.
- Anslutit oss till Svenskt Vattens Klimatneutralt VA 2030 för att få stöd genom de beräkningsverktyg som har och kommer att tas fram som vägledning.
- Fortsatt kartläggning av covid i avloppsvatten nu även i Gävle (sedan 2021 Älvkarleby och Östhammar)
- Beslut om nya Allmänna bestämmelser för användandet av vatten- och avloppsanläggning (ABVA), Taxa för Gästrike Vattenkoncernen och Taxebilaga för samtliga kommuner har beslutats av respektive kommunfullmäktige i enlighet med styrelsens förslag. Införande sker från 1 januari 2023 samt 1 januari 2024 för Östhammars kommun.

Bilaga Dotterbolagen, väsentliga beslut, ekonomiskt resultat samt eventuella begärda aktieägartillskott

	Gästrik Vatten AB	Gävle Vatten AB	Hofors Vatten AB	Ockelbo Vatten AB	Älvkarleby Vatten AB	Östham- mar Vatten AB
Nya arvodesbestäm- melser	Gäller alla bolag. Beslut 2022-02-24					
Begäran om kapi- taltäckningsgaranti						
Begäran om tillskott av eget kapital	Ingen be- gäran om tillskott beslutad för 2022	Ingen be- gäran om tillskott beslutad för 2022	Ingen begä- ran om till- skott beslu- tad för 2022	Ingen begäran om till- skott be- slutad för 2022	Ingen be- gäran om tillskott beslutad för 2022	Ingen be- gäran om tillskott beslutad för 2022
Arbetsordning för sty- relsen	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022- 04-20	Beslut 2022-04- 20	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022-04-20
Instruktion för VD	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022- 04-20	Beslut 2022-04- 20	Beslut 2022-04-20	Beslut 2022-04-20
Instruktion för ekono- misk rapportering	Beslut 2022-04-20					
Verksamhetsplan med intern- och investe- ringsbudget	Beslut 2021-12-09	Beslut 2021-12-09	Beslut 2021- 12-09	Beslut 2021-12- 09	Beslut 2021-12-09	Beslut 2021-12-09
Internkontrollplan och uppföljning	Beslut 2021-12-09					
Attestordning/ delegationsordning	Beslut 2021-06- 10. Beslut återtogs 2021-12-09	Beslut 2021-06-10	Beslut 2021- 06-10	Beslut 2021-06- 10	Beslut 2021-06-10	Beslut 2021-06-10
Resultat efter skatt 2021	0	13,4 mnkr	- 1,2 mnkr	- 0,6 mnkr	1,4 mnkr	0,3 mnkr